

פּוֹרֶעֶל הַדָּף הַיּוֹם

סיום
מסכת
ברכות

העלון השבועי של פורעל הדף הימי. עלוון מס' 6

זמןנו בכניסת ויציאת השבת
18:15 17:04 חיפה
18:16 17:14 בני ברק
18:14 16:59 ירושלים
18:17 17:17 בא"ש שבען

לו"ז שבועי

- שבת ברכות נ"ז
 - ראשון ברכות נ"ח
 - שני ברכות נ"ט
 - שלישי ברכות ט'
 - רביעי ברכות ט"א
 - חמישי ברכות ט"ב
 - שישי ברכות ט"ג
 - שבת ברכות ט"ד
- /////// סיום המסתכת

6 האם כל הזמן מלאוים
אותנו מלאכים?
// הרוב עקיבא כהנא

7 פירוש חדש ל"נתן
עינו בו ונעשה גל
של עצמות"
// הרוב אורי גמסון

9 הדף האחרון במסכת
- ר' מאיר שפירא
מלונגליין

13 שיעור הדף הימי
במוקסם הכי קדוש
// הקהילה לומדת

ודם? אמר לו: של בשר ודם נאים
משל הקדוש ברוך הוא! ... הביאו לי
шибולים וגולוסקאות, אמר לו: אלו
מעשה הקדוש ברוך הוא ואלו מעשה
בשר ודם! הרי שמעשה בראשית הנם
- מלאכתו אשר ברא אליהם לעשות
- להעתות בידי אחרים. לעומת שלא
נבראו בשלומתם, ונדרשת עשיית
האדם להשלימיהם!

אללא, שסוף משענה במחשבת תחלה,
מצד הברוא הבריאה נעשית ממעלה
למטה, ומתחילה בכוונות הכללית כל
הבריאה בשלימותה. ורק הנבראים
צחים אללא: צבויים" (חולין ס ע"א).

**סוף מעשה במחשבת תחלה. מעד הבורא הבריאה
נעשית ממULAה למטה, ומתחילה בכוונות הכללית כל
הבריאה בשלימותה. ורק הנבראים מנוקדת מבעם
מושאים את הבריאה חסירה כניכול**

מנוקדות מכם מוצאים את הבריאה
חסירה ככיוול, וכל שיט הטענה טרם
ליהי בארץ וכל עשב בשיטה טרם
צאת... ואדם אין לעבד (בראשית
ב, ה). ו邏עה עבדותם להעלות את
הבריאה לשולמותה ממטה למטה.

שור שנברא בראשית, קרניינו
שלמעלה בראשו, קדרמו קדרמו
פרוטותיו שבחתיתו סוף גופו. ואילו
שור העולם הזה פרוטותיו שבארץ
בראשונה, ומצמיח קרניינו רק בגדרתו.

קליפה קודמת לפרוי.

עוד מצינו כיווץ בדבר:

"ואמיר רב יהודה: שור שהקריב
אדם הראשון, קרניינו קודמות לפרסותוי,
שנאמרו: ותימטב לה' מישור פר מקריין
פריס, מקריין - ברישוא, והדר - מפריס.
משיע ליה לרבי יהושע בן לוי,
דאמוד רב כי הושע בן לוי: כל מעשה
בראשית - בקומתן נבראו, בדעתן
נבראים, בצדינם נבראים; שנאמר: ויכלוי
השמי וארץ וכל נבאים, אל תקרי
צחים אללא: צבויים" (חולין ס ע"א).

"אמר רב שמעאל בר נחמני
אמר רב כי יונתן: בצלאל על
שם חכמו נקרא.

בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא
למשה: לך אמור לו לבצלאל עשה לי
משכן ארון וכליים, הילך משה והפיך,
ואמר לו: עשה ארון וכליים ומשכן.

אמר לו: משה רבניו מנהגו של
עולם - אדם בונה בית ואחר כך מכניס
לתוכו כלים, אתה אומר: עשה לי
aron וכלים ומשכן! כלים שאני עשה
- להיכין אכנים?! שמא כך אמר לך
הקדוש ברוך הוא: עשה משכן ארון
וכליים.

אמר לו: שמא בצל אל היה וידעת?"
(ברכות נה ע"א).

מעתה יפלא, כיון שהקדמת הארץ
והכלים למשכן בטעות יסודה, מן הדין
היה לתקן את סדר הכתובים שברשות
תרומות! היכיזד זה נצטוונו לקרה
בתורה בכל שנה ושנה סידרה זו בסדר
זהה אם בטoutes סידורו??!

אללא ששני הסדריםאמת. כשהקיבל
משה בסיני את פרשת תרומה, ממULAה
למטה נצווה - גלל מקודש הקדרים
הפניי והעלון ביותר, וכל הבחור
החייבת. אלא שגם נצווה בנוסח
לכך להורות את בני ישראל שבסעת
הבנייה שלמטה יתהפק הסדר להעשות
ממטה למטה בדרך הארץ - בבחינת

מזל טוב

**לעשרות אלפי לומדי הדף הימי לרגל סיום מסכת ברכות
ונחצלה בלמידה מסכת שבעת**

פורעל הדף הימי - דף הבית של לומדי הדף הימי

ניתוח ספרותי של סוגיה

הרב שאול יונתן וינגרט

סבירת הזרירות בקדושת הר הבית ובית הכנסת

ברכות טב ע"ג

במשנה האחורה של מסכת ברכות נאמר:

"לא יכנס להדר הבית במקלו, ובמנעל, ובפנדתו, ובאפק שעל רגליו, ולא עשנו קפנדריא, ורקיקה מקל וחמר. כל חותמי ברכות שהוא במקדש, היו אמורים מן העולם. משקלקלו המניין, ואמרו, אין עלול אלא אחד, התקינו שהיו אמורים מן העולם ועד העולם. והתקינו, שהיא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר (ות) יהא אדם בעז בא מבית לחם, ואמר לקוזרים "עמכם, וננה בעז" (שופטים 1). ואמר (שופטים 1) "עמך גבור יהילו לך, יברךך". ואומר (משלי כב) אל תחמי כי זקנה אמרך. ואומר (תהלים קיט) עת לעשיות לי הפרו תורתק. רבי נתן אומר, הפרו תורתק עת לעשיות לי".

החלק הראשון של הסוגיה (2-1. סב, ב: לא יכנס אליו בהא) הוא דין מגען בהדר הבית ודין הקפנדריא. במרכו הסוגיה (5-3-3. סג, א: ומגען שרי) דיני בית הכנסת וקידושה בזמן הזמן. בחלוקת השלישי של הסוגיה (7-6-7. כל חותמי להדר הבית ושתי התקנות שהתקינו).

החלק הראשון והשלישי הם הסבר המשנה, והם מקבילים זה לזה. כשם שבחלק השלישי יש שתי התקנות: אחת בגין ברכת 'ה' במקדש (בין אדם למקומו), ואחת בגין לשאלת החבר בשם (בין אדם לחברו). כך בחולן הראשון יש שני סוגים של איסורים לבני הבית, אחד בגין של האדם להדר הבית בכנסייה להדר הבית, אחד בגין של האדם במקל ובמנעל (בין אדם למקומו), ואחד בגין של האדם לה' השוכן במקום - אל תעשה את ההר שלו קפנדריא ואל תירק שם (בין אדם לחברו).

במרכו הסוגיה הגמרא מביאה את שני סוגים האיסורים בהם של בית הכנסת, וביסוד השאלה מה אסור בבית הכנסת, עומדת השאלה האם אנו מתיחסים לבית הכנסת כמו אל הבית של לנו, ולא שעשו בבית עינו דברים שמאפריעים גם לנו בביתנו, או שזו ביתה של ה', ואין לשאות בו דברים מכובדים כלל. הכרעת הגמרא, שבית הכנסת איננו קודש לעצמו, ואסורים בו רק הדברים שמאפריעים לנו גם בביתנו, ולפיכך מי שנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא - מותר לשאות קפנדריא. וכן, מותר לחייב את בית הכנסת במקל ובמנעל. רק הר הבית נשאר בקדושתו גם בזמן הזה, ואין לירוק בו, וכך רק בבית עינו.

להזמנה שיעורים: weingort@gmail.com

קפנדריא נרכות טב ע"ג

מנת שלא לעשותו קפנדריא". ככלומר, לא די בכך שתהיה הצדקה אחרת לכניתה, אלא יש צורך בכך שמדובר לא יתרום כל לקפנדריא. לעומת זאת, רבי חלבו דבר על "הנכנס לחתפלל", ובכלל זה מי שנכנס להתפלל מתוך מחשבה של אחר התפילה עשה גם קפנדריא. (עי' מג' א קנא סק"ז)

אם לא נקבע חילוק זה, אפשר להציג שמדובר במירומות החולקות זו על זו כפי שנקבע לרשותם. ואכן, הרמב"ם הביא בהלכתיו דוקא את התייר של רבי חלבו בכנסת להתפלל - מותר לעשותו קפנדריא שנאמר: ובבא عم הארץ לפני ה' במוועדים גוי".

לכואורה יש בדברים אלו כפילות ויתור: רבי נחמן כבר הтир עשיית

עצם מעשה הקפנדריא מהוות זלזול בבית הכנסת.

הכנסת לבית הכנסת לשם קיצור דרך בלבד מהוות זלזול.

לפי האפשרות הראשונה, רק בתפילה יש גזירות הכתוב המאפשרת קפנדריא, וכניסה לצורך אחר לא מתירה זאת. וכך דעת רבי חלבו. אמן לפि הבהנה השניה עצם הכנסה לצורך אחר ממן, וכך דעת רבי נחמן. קפנדריא לאחר ממן, וכך דעת רבי נחמן.

יתכן שתשי האפשרות רמזות כבר בתחילת דברי הגמרא (סב ע"ב):

"מאי קפנדריא?" אמר רבא: קפנדריא כשםה. ורב חנא בר אדא משמעה דרב סמא בריה דרב מרדי אמר: כמוון אמר איןש אדיקפנא אדי -ஆועל בהא".

רבא מסביר "קפנדריא כשםה", וכונונו בכלל הנראה למיליה שמשמעותה קיצור דרך. ככלומר, עצם קיצור הדרך נאסר. לעומת זאת, רבי חנא בר אדא מתאר את העומת זאת. היססו באוף אחר: "כמה שאמור אדם עד שאין מקייף שורה זו אכנס לכאן". ככלומר, רבי חנא לא מתענין בעצם מעשה הקפנדריא אלא במטרת הכנסתה של האדם: כאשר מטרת הכנסת היהתה רק כדי לחיינע מהקפת העצים, יש בכך זלזול, אך כאשר מטרת הכנסת הייתה שונה, שונה אין כל איסור במעשה הקפנדריא עצמו.

במשנה (גד ע"א) נאמר ביחס להדר הבית: "ולא עשנו קפנדריא". ככלומר, אין להשתמש בהדר הבית (וכן בבית הכנסת) רק יצור דרך.

בגמרא (סב ע"ב) ניתנו כמה סיגים לאיסור זה:

"אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוחה: הנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא... אמר

רבי חלבו אמר ר' הונא: הנכנס לבית הולכתיו דוקא את התייר של רבי חלבו ולא את התייר של רב נחמן (הלוות תפילה יא, ועי' כס' שם שם בהלכה ח). נראה שישוד המהלך נזען בהבנתו אופיו

ויתור: ר' נחמן כבר הтир עשיית קפנדריא לכל מי שנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא, ומילא אין

לכואורה צורך בדברי רבי חלבו שמתיר לכל מי שנכנס להתפלל לעשות קפנדריא.

לפי האפשרות הראשונה,
רק בתפילה יש גזירות הכתוב
המאפשרת קפנדריא, וכניסה
לצורך אחר לא מתירה זאת,
וכן דעת רבי חלאנו. אמן לפি
הבהנה השניה עצם הכנסתה
לצורך אחר מתירה לבצע
קפנדריא לאחר ממן, וכך
וכן דעת רב נחמן.

פרטן אפשרי לקושי וזה הוא שינוי
גסה. הי"פ על אתר גרס בדרכו של בית הכנסת להתפלל
חלבו שנכנס לבית הכנסת לעשותו קפנדריא', היינו שיש
מצווה לעשותו קפנדריא, והענין מפתח להיכנס מפתח אחד
ענין מיותר לאחר מכן וזה אכנס לכאן".
כלומר, רבי חנא לא מתענין בעצם
מעשה הקפנדריא אלא במטרת הכנסתה
של האדם: כאשר מטרת הכנסת היהתה
רק כדי לחיינע מהקפת העצים, יש בכך
זלזול, אך כאשר מטרת הכנסת היהתה
שונה אין כל איסור במעשה הקפנדריא
עצמו.

אם נאץ את גרטנו אנו, אפשר יהיה
לדחוק חילוק אחר מtron לשון הגمرا.
היתרו של רב נחמן ניתן למי שנכנס "על

מו"ל: עמותת פורטל הדף היום. ערוץ: הראל ספריה. טלפ: 072-2326999. דוא"ל: daf-yomi@daf-yomi.com. אתר אינטרנט: www.daf-yomi.com. אפליקציות: facebook | iPhone | iPad | העלון זמין גם בטלפון/iPad | העלון זמין גם באפליקציית.

להקדשות: 072-2326999. לתחרות: daf-yomi.com/truma

ניתן לקבל את העalon מיד' שבוע ישירות בדוא"ל | העalon זמין גם באתר האינטרנט ובאפליקציית. כל מאמרי העalon בהרחבה ומארמים רבים נוספים - באתר! נא לשמור על קדושת העalon והתפילה.

מוסרות הנפש של רבי עקיבא

ברכות ט ע"ג

הירושלמי משחף אותנו ברגשותיו העמוקים ביותר של ר' עקיבא: הוא שמה על דבריו בקב"ה למרות ייסוריו ולמרות הידיעה שהוא עומד למות. הירושלמי מדגיש את שמתנו הגדולה של רבי עקיבא בכך שמתגלה לו שככל היו הוא היה במדרגה כזאת.

להבנת הירושלמי, כאשר מדובר על האדם עצמו, אין מדובר רק על גופו הפיזי של האדם, אלא על מכלול אישיותו שבאה לידי ביטוי גם בדמותות מיוחדות מסווגות בירושלמי, דמויות שמעיצימות מאוד את אישותו

התלמוד הירושלמי מדבר על דרגה גבוהה הרבה יותר: כיצד חיים מתוך קידוש השם. התלמוד הבבלי לעומת זאת מתרכז, דרך דמותו של רבי עקיבא, בדרגה גבוהה של מיתה על קידוש השם שאינה קשורה לחיו ביום יום.

לרגע שקיים את הפסוק בקריאת שם "בכל לבך ובכל נשך...".

התלמוד הירושלמי (ברכות ט, ה) מספר סיפור שונה:

"רבי עקיבא היה קים מיתdon קומי טונוסטראפוס הרשע (היה עומד ונידון ונשפט בעינויים בפני טונוסטרופס), ואחת עננה דקירת שמע (הגיע זמן קריית שם). שרי קרי קרייט שמע וגחך (זעקה). אמר ליה (הצורך טורנופס): סבא, اي חרש את אי מבעת (לא אכפת לך) ביסורין את. אמר ליה (רבי עקיבא לטורנופס): תיפח רוחה דההוא גבריא (ימות אותו האיש). לאחרש אני ולא מבעת ביסורין, אלא כל יומי קרייט פסק וזה והיית מצטער ואומר אימתי יבואו שלשתן לדי. (דברים ו ח) 'אהבת את ה' אלהיך בכל לבך ובכל נשך ובכל מאודך'. רחמתה (אהבתו) בכל לבי, ורחמתה (אהבתו) בכל ממוני. ובכל נשך לא הוה בדיק לי (לא נבדק ונבחן כי, האם יכול לאחוב את ה' בכל נשך) וכדוע דמתת בכל נשך והגעה זמן קריית שם ולא אפלגא דעתך (הסחתי את דעתך). לפום כן (בגלו וזה) אני קרי וגחך (לפיכך אני קורא "שם" ושם, מפני שהתרברר לי שאהבתי את ה' גם בכל נשך). לא הספיק לומוד עד שפרחה נשמתו".

הబלי בברכות טא ע"ב מס' 6:

"בשבעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זין קריית שם היה, והוא סורקים את בשרו במסירות של ברזל, והוא מקבל עליו על מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן? אמר להם:

כל מי היה מצטרע על פסק זה "בכל נשך..." - אפללו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיינמו, ועכשו שבא לידי לא אקיינמו? היה מרוך באחד עד שיצאה נשמתו באחד.

יצאה בת קול ואמרה: אשידיך רבי עקיבא שיצאה נשמתך באחד. אמרו מלאי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: זו תורה זו שכרה? ממתי ייך ה' ממתים גו! - אמר להם: חלום בחים. יצאה בת קול ואמרה: אשידיך רבי עקיבא שאתה מושמן לחיה העולם הבא".

התלמוד הירושלמי מס' 6 מספר שהוציאו את רבי עקיבא להריגה בזמן שאמר קריית שם. היו מיסרים אותו ביטורים קשים ע"י סריקת גוף במסרק מברזל, ורבי עקיבא באוטו זמן מקבל עליו מלכות שמים על ידי קריית שם. התלמידים שואלים מדוע אתה מקבל מלכות שמים? רבי עקיבא ענה להם שכלי היו חיכה

מיס סוף למסירות הברזל

ברכות פרק הראה

בפרק האחרון יוצאת המסתכת מהשגרה, וקוראת לבך את ה', על כל התופעות החrigerות

ומסיימת ביתרתו המככלל את משה בשעת מצוקתו, ובמשה שמתחרחק מהעם כשם חוטאים. על כל פניו. הפרק משקף את הברכה על הטובה ועל הרעה, על קריית ים סוף ועל הוצאהו להורג של רבי עקיבא.

עובדת ה' נבנתה לאורך כל המסתכת, מבלטת על מלכות שמים ותפילה עד לשולחן האוכל. אלו אינם לידי ביטוי ביומיום. בפרק האחרון יוצאת המסתכת מהשגרה, וקוראת לבך את ה' על כל התופעות החrigerות. החrigerות יכולות להיות לטובה או לרעה, למצבים שבהם מודים לה' או למצבים שבקשי אפשר למלמוד תורה ולהזוכר שם שמיים. על הכל אנו מברכים, על הכל אנו גדרשים לקרוא את שם ה', ורק הכל יבוא לבסוף על מקומו בשלום.

להבין כי גם הן נוגעות להתמודדות עם מצבה הקשה של התורה (העיטוק ביבנה בצויר לפנים חכמים, למשל). הפרק מסתים בנושא השלום, תוך ציון העובדה שאצל תלמידי חכמים אף ולבותה בה; היא ממשיכה למסירות נפש פעם אין סיום, וולדים מוחיל אל חיל.

מניסי ה' למאות על קידוש השם. מעברות הים לבית הכסא. בדרך יש חלומות טובים ורעילים, וגם תופעות טבע אדירות. אבל לבסוף שוררת אוירה של תרתקות. אולי לא במרקחה הגمرا פותחת ביתרתו המתפעל מסיפורו של משה, ובניסים הגדולים שנעשו על ידי משה -

הפרק האחרון ברכות ברכות נראה כמו אוסף גפלא של אגדות, אבל בלי קשר ביניהן. כדי לעמוד על הרץ ההגיוני שמחבר בין כל האגדות בפרק, דרוש עין ספרותי יוסדי במבנה הפרק, ונדרשת רייה לעומק מחשבתם של חכמים. לפחות כל אחד, אפשר לשקוף גם תחושה העולה מקריאה פשוטה של הפרק ברצף.

מי שלומד את הפרק ברצף עשוי להזות הידידות. אילו אגדות סגורות את הפרק? אגדות באוריית נכאים. הגمرا מדברת על החובה לבך על הרעה, להאמין שהכל לטובה ולבטוח בה; היא ממשיכה למסירות נפש על קידוש השם - כולל מותו הנורא של רבי עקיבא; אחר כך עוברת לדבר על הלכות בית הכסא ועל המזיקים שבו; ממש ממשיכים להתמודדות עם תורה ומצוות במצב של גורות או ריקוק מהתרה, "עת לעשותות לה" במציאות או ריקוק מהתרה, "הפרדו תורתק". הגمرا מביאה גם אמרות אחרות הקשורות ללימוד התורה, אך אפשר

בדיקות, בינויים ורשעים

גרנות שא ע"ג

המיימה הראשונה (כגון כ"י ספריית הבודליאנה שבאוקספורד) או רך את השניה (כ"י פרטס 671).

בכל זה כבר הבוחן המהרש"א בעינו הבהיר, אף שלא עומד לפני שפע של כתבי יה אבל הוא הבהיר נסוח כמו של כ"י פרטס, ורק הוא כתוב:

"ואמר רבא לא איברי עלמא אלא לרשייע - בירשות הילקוט, גם בעין יעקב' - ליתא, וכן נהא, דהינו דלקמן" לא איברי עלמא אלא לאחאב" כי ולפי זה, הא דקאמר רבא "ידע איניש בנפשיה" כי הוא תשובה למאי דקאמר ליה איברי לא שביק מך חי"י וכו', והשיב לו "ידע איניש בנפשיה" כי, וידעת שאני מצדיים אלא מבניינים. ומתוך ענה קאמר ליה הци, שלא היה רוצה להוכיח עצמו צדק".

נקודה הטעונה בירורו: כאמור לפי הסדר המתוקן נראה שדברי רבא "ידע איניש בנפשיה" באו כתגובה לדברי איברי, וכמו שהבהיר המהרש"א. נראה אבל בפירוש רשי' הנפרש בעין יעקב' נראה שהמפרש [שםן] הסתום לפחות בנקודת מבטו זו לא היה רשי' בין שהמיימה של רבא עומדת בפני עצמה ולא בא הרגוגה לדברי איברי, וכך נכתב שם:

"ידע איניש בנפשיה אי צדיק גמור הויא, כלומר: אם רואה שיצר הרע אינו שולט בו כלל, ציריך שהוא מקרבו כדי שישיטק בפריה ורבייה, שלעליהם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. כך שמעתע, לשנאה אחרים: ידע איניש בנפשיה וכו',adam שולט בו יציר הרע וכמושבכו לבית המדרש מטופץ או נימוח, הי צדיק גמור ואם לאו דאיינו מטופץ נימוח והו יושע גמור".

אפשר שהמפרש הזה סבר שאין קשר בין דברי איברי למיימת רבא.

משמעותו שהוא גורס 'ואמר רבא',aggiros רב בפירושו כתבי היה ולכן סבר שו מימרא בפני עצמה, שלא כהונת המהרש"א.

למאמר המלא:

מציג כאן את נוסח כ"י מינכן 95 שהוא המובן ביותר:

"אמר רבא: כגון אנו בינויים, אל לא שביק חי ליל בריה! אמר רבא ידע איניש אם איש צדיק מר חי ליל בריה!", כלומר: אם אתה נשכח בינויים ממי נחשב לצדיין? בגמר לא מובאת התיחסות של רבא לדברים אלו - האם הסכים עם אבי?

בדף שא ע"ב יש עדות גדרה של האמורא רבא על עצמו; לאחר שהובאה בריתא הדנה בצדיקים, בינויים ושיעים אמר רבא "בגון אנו בינויים". חברו אבי אמר לו על כך "לא שביק חי ליל בריה!", כלומר: אם רבא ידע איניש אם איש צדיק מר חי ליל בריה? שום דבר לא מובאת בתיחסות האם גמור בעמדתו? שתיקה.

בהמשך מובא הקטע דלהלן:

"ואמר רבא: לא איברי עלמא אלא לרשייע גמור או לצדיק גמור. אמר רבא: (ל)ידע איניש בנפשיה אם צדיק גמור הוא אם לאו. אמר רב: לא איברי עלמא אלא לאחאב בן עמרי ולובי חנינה בן דוסא. לאחאב בן עמרי - העולם הזה, ולובי חנינה בן דוסא - העולם הבא".

הקטע הזה נראה מבולבל ממבט ראשון. יש כאן שלוש מימרות. הראשונה של האמורא רבא, האמורת שהעולם נברא או לרשייע גמורים או לצדיקים גמורים, האחרונה של רב. אמרת שהעולם הזה נברא עבור [אנשים כמן] אהbab, והעולם הבא עבור [אנשים כמן] אבי חנינה. האם המיימה השלישית סותרת את הראשונה? שהרוי הראשונה אמרה שהעולם נברא לשני הקצוות. נתבעון בהז מדי. אבל קודם נתהה על המיימה האמצעית, גם היא של רבא ידע אדם בעצמו אם הוא צדיק גמור או לא", מירמה זו נראית תקועה בין שתי המיימות האחרות בלי שום קשה.

לשנסתכל בפירוש רשי' על המיימה הראשונה נבין שבאמת אין סתירה בין שתי המיימות: המיימה השלישית היא בעצם פירוש בענוותו שהוא ידע על עצמו שהוא צדיק גמור. ומכיון שיש לנו את המיימה האמצעית מבין שתי האחרונות, נעשות גם אלו מובנות: המיימה הרשונה באמצעות מפרש את השניה ורש"י בעצם בלבד שרויבו הברכות [וואוושא מילטא] דזוקא והוא הו "ברוב עם הדורת מלך".

לפי זה מובן מואוד קקשלה של המיימה האמצעית; רבא אכן הגיב לדברי איברי בין שתי המיימות: איברי עלמא אין הכוונה עולם אחד אלא שני העולמות. העולם הזה נברא לרשייע גמורים מסוגו של אהbab, והבא לצדיקים גמורים. זה לשון רשי':

"לרישיע גמור - העולם הזה, שאין להם בעולם הבא כלום, וצריכין ליטול שכון כא, כגון אהbab שהוא עשיר מידה, דקאמור להה בן חדד' כספק וזהב ליה הא".

לצדיק גמור - העולם הבא, שאין להם בעולם ההא כלום, כגון אבי חנינה בן דוסא שדי לו בקבHorovin מערב שבת לערכ שבת".

אך צריך להבין, מודע מסביר רשי' את כל זה בתחום המיימה הראשונה אם הדברים מפורשים בגמoria אחר כך במימרא נפרדת של אמרה אחת מדוע רשי' "איינו מציין את הפתחות? במווחד לאור העובדה שרב קדם לרבא, ואני יכול לפרש את המיימה שלו".

ובכן, הפתוחן נמצא - איך לא - בנוסח בדורפים שלנו נוצר כאן בלבול גדול, וכשאנו מביטים בנוסח המובא בכתבי היד הנמצאים בידינו, או במקבילות כגון עין יעקב' או יליקוט שמעוני (תהלים רמו תשכח) רואים אנו מיד שני דברים; האחד - כל המיימות הן של אותו אמרה, רבא או רבבה. ומסתבר שהגירסה הנקונה היא רבבה, שכן אבי פונה אליו בთואר 'מר', וזה מתאים לאמראה רבכה בבר נחמני, שהיא דודו ורכו המובהק של אבי, ולא לרבא שהיא חיבורו הצעיר ממנו. שנית - כל כתבי היד כאחד ממוקמים ראשונה

מעוניין בחוברת הדרן עלר?

בחוברת מובאים: נסוח ההדרן וקידיש הגдол, פירושים למילים 'הדרן' ו'מסכת', ביאורים לעשרה בני רבי פפא, מקורות בעניין שמחה וסעודה לסייע מסכת ובעניין סיום והתחלה, הלכות סיום מסכת, מעלת לימוד הדור מסכת, ועוד.

פונה אלינו: daf-yomi@daf-yomi.com

"אי אפשר" לומר "אי אפשר"?!

ובעקבותיו התפשט הניקוד בחירק בסידורים
במרכז אירופה, עד ש"ר חיים מרדכי מרגליות
בחיבורו "שער תשובת" (1820), מעיד ש"אי" בחירק "שגור
בשנת תק"פ, 1820). מילוי ש"אי" בחרק "שגור
בפי כל" והוא טורה לישיב ניקוד זה, בימינו אי
אפשר למזוא בסידורים אשכנזים אלא "אי"
 בלבד.

יש לציין כי לפי עדות הייעב"ץ (נפטר
בגרמניה בשנת תקל"י; 1776), נהגו עדין
בזמןנו לומר "אי" בחרק. כך גם הכריע בעל
"עטרת זקנים" (או"ח סי' ו), ר' מנחם מנדל
אויריך (נולד בשנת ש"פ; 1620), לומר באירר
"כוי המלה נגזרת מן אין". את דבריו העתיקו
כמה מפוסקי אשכנז, ולニקוד זה נראה שנוטה
גם דעת המשנה ברורה (ס"ק ד).

גם בקרוב עדות המזרחה היה מקובל לבטא
"אי" צרוי, ורק בהשפעת יהודי אירופה
וספריהם החלו לומר "אי" חרוקה. כך מעד
למשל ראב"ד אלכסנדריה של מצרים, ר' אליהו
חוץ כי "הנוטש השגור בפי כל - בחרק" (שו"ת
תעלומות לב, ד, סימן מב). וכך מונדק ברוב
כל סידורי נוסח עדות המזרחה (וראש הלוכם;
מחוזור ארם צובה, ונ齊ה, רפ"ז, 1527). וכך הаг
הגר"ע יוסף: "אי" בחרק.

אמנם, נוסח להשפעת המדריקים ולהשפעת
לשון הדיבור, יש גורם נוסף לנטייתו "אי"
לטובתו "אי" בקרובאותן קהילות המבຕאות
צידי כמו חריק, ובפיהם גם מילת השיליה "אי"
נשמעת כמו "אין". וזה הסיבה לכך שבסידורים
רבים בנוסח יהודי צפוף
אפריקה ניקדו "אי".

להרחבה:

האמנס "אי" בעירו
היא "עוות"?

ברם, את דבריו "התשב" יש לדוחות הן מדברי
קדמוניינו, הן מצד הסברא והן מצד המנהג:
ראשית, אי אפשר להכחיש שהמילה
אי" במקרא אכן דו-משמעות, לדעת גולי
המדריקים ופרשני המקרא (מנחם בן סרוק,
רש"י, ר' באב"ע ורד"ק): היא גם מלת שלילה
(קייזר של אין), והיא גם מלת שאלת (קייזר
של איך?).

שנית, הטענה שיש להעדיף ניקוד מסוים של
מילת השיליה "אי" כדי להימלט מuplicities -
יכולת לתמוך גם בקריאת "אי" ביצרי! הרי שם
העצם "אי" ("אי אשר ב עבר הנם", ירמיה כה,
כב), וגם על ידי מילת הקריאה "אי" ("אי לך
ארץ שפלפה נער", קהילת י, טז). כך דחה הרב
יעב"ץ (לוח אורש, עמ' יט) את סברת "התשב".
שלישית, מצד המנהג: מתברר כי קריאת
"אי" בחרק הייתה מקובלת בפי רוב בככל עדות
ישראל בתקופות קדומות, וכך מונדק בכתבי-
יד (קריאה זו מוכחת, למשל, מנדרים טו ע"א
ושיטה מקובצת שם, ומשבאות יט ע"ב ור"י
מיגajas על כפילות המשמעות של "שי"א אוכל
לך"). ברם, מהמת דברי "התשב" וסייעתו הולכת
מסורת זו ומוצטמת, מלבד קהילות תימן ועדן
המשיכות כמו "אי". בראשית ד, ט) המקורצת מ"אי" (כגון
אחים); בראשית ד, ט) המקורצת מ"אי" (כגון
אייה השלה לעלה"; שם כב, ז). ככלומר, "התשב"
מעידיף לרבות מכפילות מעין בהירות הלשון;
לפיכך, הויל ו"אי" כבר "תפיסה" למשמעות
 אחרת, יש לקרוא "אי". טענה זו אומצה ע"י
מדריקים, מדריסי סידורים ומהבר מילונים,
עד שכיוון הקריאת "אי" השתלטה כמעט לגמרי.

תמורות במנהגי ישראל

ר' שבתי סופר (נפטר בפולין בשנת ש"פ;
1620) מצא לפניו סידורים צרויים וסידורים
חרוקים, והוא הכריע בסידורו כת"שב".

"גולי וידוע לפני כסא כבודך שם יפתח
אחד מהם או אם יסתם אחד מהם אי אפשר
לעמדו לפניך".

בימינו מקרים בשימוש במילת השיליה
אי" כדי לטעות כדי לצין העדר ושיליה
שליהם (כגון: אי ביצוע, אי דיקום, אי הבנה
ועוד). מיליה זו נדרה בעברית המקראית, אך
בלשון חכמים היא נפוצה מאוד (בארכעה
צירופים: "אי אפקה" ו"אי אפקם", "אי אפק" ו"אי אפקשי").

כיצד יש לנבר ב"אשר יער":
אי אפשר או אי אפשר?

בתנ"ך מונדרת "אי" לעיתים בחירק
ולפעמים בצייר ("אי כבוד", שמואל א, ד, כא;
אי שקר, משלי לא, ד; ראה רשי שם ושם),
ולכן אי אפשר לפסל ולא אפשר לדוחות אף
את מקרים אלה.

הדיון הראשון שהגיע לידי ב賞ה איזו
קריאת עדיפה נמצאה בספר "התשב" (מיילון
ל-712 תיבות בתר-מקרים, כמנין תשב"י)
שיצא לאור בשנת ש"א (1541). ע"י המדריך ר'
אליהו בחור, שהיגר מגרמניה לאיטליה, למרבה
הפתעה, "התשב" פסק בסכינא חריפה שצרך
לבטא בחירק את קלת השיליה "אי", ושאותם
גברים המבຕאים "אי" בצייר "טועם", כי "אי"
בלשון המקאה היא מילת שאלת (כגון "אי קבל
אחים"; בראשית ד, ט) המקורצת מ"אי" (כגון
אייה השלה לעלה"; שם כב, ז). ככלומר, "התשב"
מעידיף לרבות מכפילות מעין בהירות הלשון;
לפיכך, הויל ו"אי" כבר "תפיסה" למשמעות
 אחרת, יש לקרוא "אי". טענה זו אומצה ע"י
מדריקים, מדריסי סידורים ומהבר מילונים,
עד שכיוון הקריאת "אי" השתלטה כמעט לגמרי.

חדש על המדף

'משנאות' משניות מגוארות ומARIANTOT: מסכת ברכות

'משנאות' הוא הוצאה מחודשת של המשנה בלילוי פירוש קצר ותמציתי ובליווי ציורים. לפני כל משנה בא מבוא קצר להסביר את עניין המשנה והקשר שלה לפרקי כלו והפירוש מבאר את מיליות המשנה, עיקרי הדינים שבה ואת טעמי הדינים. הפירוש מבוסס על דברי הבעל והירושלמי, התוספות, מפרשיות התלמודים ומפרשיש המשנה.

הצורות במשנה מחולקים לשוניים: יש צירום מבארים, שם צירום שבאים לעזר לומד להבין את המציגות שעלייה דברו במשנה. צירום כאלה נזכרים במילויים וצירום מילויים-חוויותיים, שמתארות שדברות על ריאליה, כגון מסכת סוכה. ויש צירום מלא והם בסוגנון קריוקטורי חדשני.

אל הומר הנלם. הצורות באו בצע מלא והם בסוגנון קריוקטורי חדשני. עד כה יצאו מסכתות סוכה, מגילה, פסחים, ראש השנה ויוםא, וככשו מצטרפת אליה מסכת ברכות. הספרים יצאו בהוצאה קורן-מגיד.

לפרטים נוספים: mishnaot@gmail.com

האם כל הזמן מלווה אותנו מלאכים? ברכות ש"ג

אתנו, אין לומר את הפירוש "שלום עליכם" בלבד שבת. ואם אכן מלאכי השרת מלווים אותנו כל השבוע כדברי היעב"ץ, אם כן מה עניין לומר כלל שלום עליהם? והסביר שאולי לשבת באים מלאכים אחרים. בשיטת הליי (א), רה כתוב שאף שככל יום לא וככى למלאכים,ليل שבת כל אחד וככה, וכן אומרים את הפירוש "שלום עליכם". הרב ווננפאלד (שלמת חיים או"ח י"א) כתוב שגם בليل שבת אין לומר למלאכים "התכבדו מכובדים", משום שהם באים רק לשילוחות שלليل שבת, וכן אין חשש שהם יבואו עם האדם לבית הכסא, שאין זה מתקיים כללות אותו כל הזמן.

בשיעור תשובה (או"ח ג, א) הביא בשם האר"י שאמרית התכבדו מכובדים בכינסה לבית הכסא טובעה על מנת שלא להרהר בדברי תורה בתחום בית הכסא. ופתח תשובה (יור"ד רמו, י) כתוב שעלהתו כלל לא שיק בזה יהרא, משום שהאדם אין עושה את זה בפני הציבור אלא ביחידות.

סיכום: בוגרמא נאמר שיש לפניו למלאכים לפני שנוכנים לבית הכסא ולומר להם "התכבדו לפני שנוכנים" בשו"ע נאמר שאין לאומרו, משום שנראה כי יהרא אדם אומר שמלאכי השרת מלווים אותו. היעב"ץ חולק וסובר שהטעם שאין אומרים אותו הוא ממש שבות הכסא שלו שמרומים. אמנם, מפרשים אחרים פירשו שאף שמלאכי השרת מלווים את האדם, הרי בימינו אין אדם מרגיש בקיומו, או שכן הוא במדרגה לפנותו אליהם באפן זה. האר"י אמר שיש טעם נוספת לאמירת התכבדו מכובדים על מנת שלא להרהר בדברי תורה בתחום בית הכסא.

"התכבדו מכובדים". ומכל מקום כתוב שכן "שלא נהגו בימינו לאומרו הרי שם אדם אומר את זה יש בכך ממש יהרא. לפי דבריו שיש כאן תפילה למלאכים הוא האריך בשאלת האם מותר לפנות בתפילה למלאכים או לא (ולולי דבריו היה ניתן לפרש שהamilah שמורוני פירושה - חכו לי, ויש שלא גורו את המלה ערונית, ובכך הרב עידאן בירחון ויען שמואל חלקה, עמי' שכחה).

עדroc השלחן (ג, ב) הסביר את דברי הבית יוסף שנוכן אמן שני מלאכי השרת מלווים את האדם בכל דרכיו, גם לדעת השיע"ע, אלא כי יהרא לומר שהמלאכים מלווים אותן, וכותב שכן היה נורא לא נהגו לאומרו. וכך גם כתוב בשולחן עדroc (א). סmak לדברים אלו ניתן להביא מדרבי החבר בכוורי (ג, י"א) שהסביר אודות החסיד וכותב שהוא מגיע למעלה כזו שהוא רואה כל הזמן את השכינה את המלאכים עמו, וכן "אל יגדל בעינך" מה שהוא אומר "התכבדו מכובדים" כשהוא נכנס לבית הכסא.

בסוף נאמר כי כשאים נכנס לבית הכסא מצווים עליו לומר: "התכבדו מכובדים", ובאיי הוסיף שיש לומר: "שמורני שמרוני, ערוני ערוני, סמכוני סמכוני, המתינו לי המתינו לי, עד שאנס ואצא" ולבקש מהמלאכים המלווים את האדם לחחות לאדם מחוץ לבית הכסא וללחות אותו בחורה כשהוא הוור.

דין זה שיש לומר למלאכים לחחות לפני שאים נכנס לבית הכסא, נפסק להלכה ברמב"ם (ג, ה), אלא שהבית יוסף (או"ח ג) הביא בשם אבודרham שאין לאדם לאומרו, משום שנראה כי יהרא לומר שהמלאכים מלווים אותן, וכותב שכן היה נורא לא נהגו לאומרו. וכך גם כתוב בשולחן עדroc (ג). סmak לדברים אלו ניתן להביא מדרבי החבר בכוורי (ג, י"א) שהסביר אודות החסיד וכותב שהוא מגיע למעלה כזו שהוא רואה כל הזמן את השכינה את המלאכים עמו, וכן "אל יגדל בעינך" מה שהוא אומר "התכבדו מכובדים" כשהוא נכנס לבית הכסא.

היעב"ץ (מור וקציעה ג) דחה את דברי הבית יוסף וכותב שטעם זה איינו נכון, משום שמדובר בגורם בכמה מקומות ששני מלאכי שרת מלווים כל אדם, וכך גם נאמר בגורם בששת (קייט ע"ב) שני מלאכי שרת מלווים כל אדם על מעשי הרעים, וכן אדם שהוא מתנהג לא לבתו, והוא מוכיח שגם בבקשת שישמרו אותו שני המלאכים. אלא שהסביר שלא נהגו לאומרו היא משום שבזמן הגمراה בת הכסא מהמלאכים שייערו להם וישמרו אותם מהזון, והוא היה נורא לא נהגו לאומרו, אבל בימינו שבתי הכסא בעיר לא נהגו לאומרו, משום שבתי הכסא אין בהם סכנה בכלל, ואם כן אדם שהולך להתפנות בשדה צריך לומר

נקודת מחשבה

הרב דב קדרון

מכון הלכה ברורה ובירור הלכה

מה החשובות גדולות של 600,000 יהודים בארץ ישראל?

שישים ריבוא יכול לבטא את כלל הכוחות והדרות שקיים בתווך עם כולו, כי שם שלא נגלונו ממצרים בתווך עם שישים מס' זה, אך לעולם רק מס' של שישים ריבוא יהודים יכול להיחשב ככל ישראל. רק מובא גם בשם הגרא"א קול ההור פ"א אות ט ופ"ב אות ק"ה שמספר זה של שישים ריבוא יהודים בארץ הוא קיובן הגלויות העיקרי. בהקשר זה זכינו לציין שלאורך כל תקופה הגלות לא זכינו שתיקום מדינת יהדות עד שהיו שישים ריבוא יהודים בארץ ישראל.

הרמב"ם על פי דעתו. מון הרב קווק ז"ל הסביר (עליה ראייה עמוד ש"ז) שהברכה זו היא ברכה על כלל עם ישראל והמושג הכללי של עם ישראל ניכר רק בארץ ישראל ורק כאשר נמצא אליו: הארץ שישים ייבוא, כי יש חסיבות לשני אלו: הארץ ומספר האנשים. רק בארץ ישראל, שיש בה קדושה המוחדרת לעם ישראל, יכול עם ישראל לחתוגות בתווך עם כל המשתמע מכך. בוחן משנה מסביר שהרמב"ם סובר שיש בגורם לא הזכיר תנאי זה. על פי הכלל "ספק ברכות לא הזכיר" אין לברך ברכה זו בחוץ לארץ. מדובר ברכבת שארץ מברכים ואתה? הכסף סבור הרמב"ם שרק בארץ מברכים ואתה? הכסף מחלוקת בעניין זה - לדעת זולא, שאמר: "אין אוכלוסא בבל" אין מברכים בחו"ל, ופסק

ברכה מיזחת תיקנו חז"ל למי שראה שישים ריבוא בישראל: "ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם חכם הרוצים".

הרמב"ם פוסק להלכה שمبرכים ברכה זו רק בארץ ישוא. לעומת זאת, פוסקים אחרים לא הזכיר תנאי זה. על פי הכלל "ספק ברכות לא הזכיר" אין לברך ברכה זו בחוץ לארץ. מדובר ברכבת שארץ מברכים ואתה? הכסף סבור הרמב"ם שרק בארץ מברכים ואתה? הכסף מחלוקת בעניין זה - לדעת זולא, שאמר: "אין אוכלוסא בבל" אין מברכים בחו"ל, ופסק

תורה, חברה ומידינה

הרב יהודה זולדה

מכמ"ר תושב"ע, משרד החינוך

הרואה בתים ישראל בנישובן ברכות נח ע"ג

"הרואה בתים ישראל בנישובן אמרו: ברוך מנצח גבוי אלמניה". רשי' הסביר: "בנישובן - כגן בישוב בית שני". הרב צבי יהודה קוק (שיחות - ויקרא עט' 291-292) הסביר שהכוננה היא כמו בימי בית שני כשהזור לארץ לאחר הגלות. לפיו: "מצבנו העכשווי דומה לו שהיה בזמנם בית שני. אמנם אין לנו רוח הקדוש כמו שהיא אז, אבל מבחינה כלכלית אנחנו במצב הרבה יותר טוב: בנסיבות היהודים, בנסיבות מדיניות וכו'. יישובי' הוא ניגוד לשמה, קללת הגויים. מופיע הקץ המוגלה, וקללת השמה נפסקת. האבלות נחרבו ע"י חורבןנות ומחלמות. וכשהוזר המצב לדורותנו, מיתקון מהי'יבך, אלמנה זו שגבולה נחרס חורשות ומתיזצת".

הרי' פ' (ברכות מג ע"ב בדף היר"פ) גرس: "הרואה בתים נסית של ישראל בנישובן". היה בית הכנסת במקומו מעצנו העכשווי דומה אלה שהייתה בזמנם בית שני. אמנם אין לנו רוח הקדש כמו שהיא אז, אבל כמו שהוא הפוך: בו יש בית הכנסת - לפי רשי' אין להרבה, ואילו לבך הברכה, והוא לבך. לפי היר' פ' אין להרבה. מקרה אחד ביחס לבך ביחס לבך. יישודי בחוץ לו יש בית הכנסת - לפי רשי' אין להרבה ולפי רשי' פ' יש להרבה.

לפי הרוב צבי יהודה קוק (שם) "יש חששו לבך בגליל דברי היר' פ'. אבל נסתה דברי היר' פ' אינה מוצricht ברשי'. גם הרמבי'ם (הלוות ברוכת י, י) מביא את לשונו הגmarsא ביל שום תוספת העדרה, והשולחן ערוך מעתיק את דברי רשי' כלשונם. אם כן אפשר לסמן עלי שלושת עמודיו עולם אלה ולבך. יש מזכירים בהם פחד מברכה לבטהה נמשך מחזרון שלמות אמונה. ספקות בברכות - ספקות באמונה. "וזואו שמו כן תחולתי". מספר פעמים זכית להיות מזמן בישוב חדש לאסיפה או לחגיגת. לבחילה היה ראיוי לבך מיד משם היידור מצוה - מכל מקום התעכבותי קצט, מכין שעיל פי רוב מבקשים מני לדבר, ואז ברכתי בקהל שם וברבים, בשם ומלכות, בשבייל הפרסומא, והודעתה שמי שרוצה יכול לצאת בברכתית... בלי מידה טוב של הכרת טובה אין מקום ליהדות, שסדר יומה מתחילה כל בוקר ב'מודה אני".

חסידות על הדף

הרב אורן גמסון

חשיבות הפוךאנשים לגל של עצמות

ברכות נח ע"ג

"כי אתה מלאך, פתח רב שש תחתך וקא העניים" שלו, הינו היכולת לראות את העולם באופן שהוא אותו. מאה חיות לך מאכלה ומאן הי עליה דההוא מニア? אכא אמר: 'חבורות כהלוינה לעיניהם, ואיכא דאמרא: רב שש נתן עיניו בו, ונעשה גל של עצמות'.

כאשר הצדיק רואה אדם שחוטא מתוך חוסר מודעות למשמעות המעשה, הוא נוטן לו במתנה את "עיניו", הינו את צורת ההסתכלות שלו על הדברים ואת התבוננה לראות את מה שהוא, הצדיק, רואה ביחס לעבריה זו והשלכותיה.

"gal shel ozmota" aineno sof posuk, ala b'divuk ha'rif - zohi tchilata shel drach chodesh shish ba'raya umoka v'mishumotit shel ma shala

נראה עד עתה

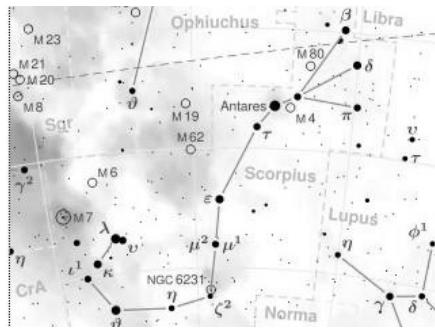
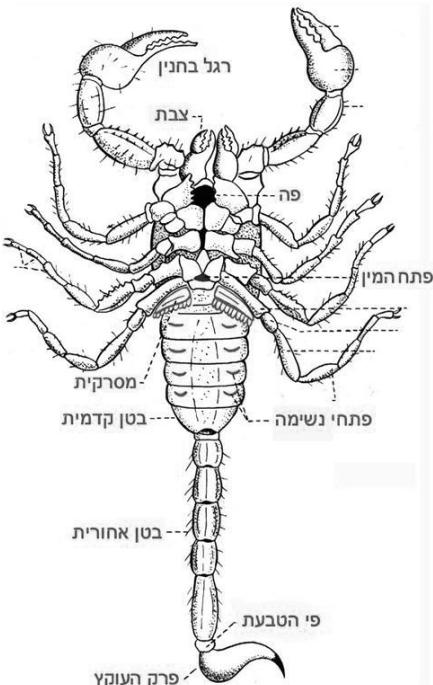
החותזה היירה מכך היא שאותו איננו רואה את ההשלכות החמורות של מעשיהם. עד כמה מה שהוא עוזה מזיק לקשר שלו עם הקב"ה, לעולם שביבו ולהברה שבה הוא חי, חוסר המודעות לה הוא הוא האפשר לאדם לנ蒿 באופן שאיננו ראוי. לעומת זאת, לצדים ישנה ראה עמוקה וגבוהה, כזו שראוות את המשמעות הפנימית של כל פועלה שנעשה, וממילא כאשר נעשית עבירה, הם מטוגלים לראות את ההשלכות הרחבות הקשות שיש לעבריה זו ועל האדם, על הקב"ה ועל הסביבה, ועל ידי זה להמנע מלעשות אותה.

וזה הסיבה שהפסוק אומר (תהלים לד, טז): "עיניו ה' אל הצדיקים", שכן אחת

סיום
מסכת
ברכות

מהו עוקצו של עקרב? ברכות נח ע"ג

האחרון נושא בקצתו גם את שלפוחית העוקץ, המצויות בתוכה שתי בלוטות ארס. זוג איברים נושאי לוחיות, ייחודיים לעקרבים, הם איברי המסרך, הקשורים בגבעולים דקים אל הצד הגחוני של בסיס הבطن סמוך למקום התהברותה של הבطن לראשה. תפקיד איברי המסרך הוא חישה ומיישוש. התבדר שזוכרים מסווגים לעקב אחר חומרים המופרים על ידי הנקבות בעורף המשoxicיות. באדי כל אחד מארבעת הפרקים שמאחוריו איברי המסרך נמצוא זוגفتحי נשימה בצדדים סדקים אלכסוניים המובילים לאיברי הנשימה הנקראים "ריאות ספר" (הם בנויים ביצרות דפים ומגרליים את שטח המגע עם האויר).

הראשונה, כל אחת מהצבות בנוייה מפרק בסיס ומשני פרקים היוצרים צבת קתנה וחזקה. לצדיה הצבות ניצבים זוג גפי הצבת הגדולים, אנטומית עוקץ העקרבים איןנו זנב. הזנב בבעלי חיים מוגדר כאיבר בעל חיים הנמשך מאחוריו וגונו לאחר התרבות המנסן את קצהו הגוף. פי הטבעת של העקרב נפתח לפני הפרק האחרון של העוקץ דבר המוכיח שרוב העוקץ הוא למעשה חלק מהבטן.

בطن העקרב מורכב מחלוקת מחלק קדמי רחב בן שבעה פרקים, וחלק אחורי בן חמישה פרקים צינוריים צרים, המוחברים זה לזה בחיבורים גמיים. לאחרון הפרקים הצינוריים נושא בגחונו צינורית זו חלק מן הבطن, ואינה "זנב". הפרק

"شمואל רמי: כתיב עשה עש כסיל וכימה וכתיב עשה כימה וכסיל. הא כיצד: אל מלך חמה של כסיל לא נתקיים עולם מפני צינה של כימה, ואל מלך צינה של כימה לא נתקיים עולם מפני חמה של כסיל. ונגיד, אי לאו עוקצא דעקרבא דמנה בנחר דינור כל מאן דהוה טרייא לאה עקרבא לא הויה חי".

דברי הגمرا מתייחסים לקבוצת הכוכבים עקרב (Scorpius) בטליתנית שהוא אחד מקבוצות הכוכבים הבולטות ביותר בחצי הדרומי של השמיים. קבוצה זו היא גם קבוצת הכוכבים השמיינית בגאל המזלות. שם הקבוצה נגזר מזכורה דמיונית המתקבלת בעת שրות קווים המחברים את הכוכבים הבולטים בקבוצתה. המרכיב הבולט ביותר בסכימה זו הוא מבנה דמו עוקץ העקרב שנראה כאילוו הוא נמצא בתחום תחום של שביל החלב (הנקרא בלשון חז"ל "נחר דינור"). תפיסת העולם האסטרטולוגית מניהת שלסידור ועמדת הכוכבים יש השפעה על עולמנו והיוושבים בו. מכאן נובעים דברי הגمرا שהימים עוקץ עקרב בנחר דינור מונטרל במידה רבה את ארכ העקרבים ולכן, בדרך כלל, אין עקיצתם גורמת למוות.

ברצוני להעיר הערכה אנטומית ביחס לפירוש רש"י מהו "עוקצא דעקרבא". מפרש רשי: "עוקצא דעקרבא - נגב העקרב". אין ספק למאה כוונתו אלא שכדי לזכור שמנגדות מבט אנטומית עוקץ העקרבים איןנו זנב. הזנב בבעלי חיים לגוף לאחר התרבות המנסן את קצהו מאחוריו וגונו לאחר התרבות המנסן את קצהו הגוף. פי הטבעת של העקרב נפתח לפני הפרק האחרון של העוקץ דבר המוכיח שרוב העוקץ הוא למעשה חלק מהבטן.

תפיסת העולם האסטרטולוגית
מנicha שלסידור ועמדת
הכוכבים יש השפעה על
עולםנו והיוושבים בו. מכאן
נובעים דברי הגمرا שחייב
עוקץ עקרב בנחר דינור
מנורל במידה רבה את ארכ
העקרבים ולכן, בדרך כלל,
אין עקיצתם גורמת למוות

על עקרבים ראשזה (צروف של ראש וחזה - פרקי הראש והזה מאוחים יחד) מכוסה בשרוון נוקשה, המתחבר בחיבור רחבי לבטן פרוקה לפרקים, המסתימת בעוקץ נולבוטי. בראשזה נושא במרקזו זוג עיניות גדולות. כמה עקרבים שוכני מערות חשות חרפי עיניים, תופעה הנפוצה מאד בקבוצות ריבות של בעלי חיים שוכני מערות. בחלק הקדמי נמצאות הצבות שמן זוג גפי-פה החובי מתחת לקרמת שרין

חגורת ה-7 בסיום מסכת ברכות לילדיים

סיני או עוקר הרים?

קיבלו את "חבורות הדין", בסיפור המסיטם את מסכת ברכות, בסגנון "חבורות תרי"ג".

חומר גלם (ומחרום) חוגבי החגורת...

מסרונו מהדף היומי

רוצה למדוד משה מהדף היומי אבל אין לך זמן?
רוצה להיות בעניינים ולדעת מה לומדים היום בדף היומי?
רוצה לחזור במהירות על מה שלמדת היום בדף היומי?

הצטרכו וקבלו
מיד יום את
עיקרי הדף בקצרה
במהירות וואכזב
או בדוא"ל

הרשמה בדוא"ל:
daf-yomi@daf-yomi.com

אפליקציית הלקוח חופשית להורדה ב-
Download on the App Store Get on Google play
חפשו וותכו גם ב- [סינגל פקס פאי](#)

CKER | מורשת

תקציר מהדף היומי - ברדייו מורשת

לפתח את הבוקר עם תקציר הדף היומי!

**פינה המשודרת בכל הבוקר
בשעה 06:45 ב"CKER מורשת"**

בפינה זו מוגשת بصورة נعימה סקירה
הנושאים המרכזיים בדף ורւונות הדף,
על-ידי צוות מגידי השיעורים
של פורטל הדף היומי:

יוסי ג' אברהם גריינבלט	יוסי ב' הרב נפתלי וסרמן	יוסי א' ברום הרב עוזא שטרם
יוסי ג' דובי שחור	יוסי ה' אהרן פאהון	יוסי זילבר

הדף האחרון במסכת

ב"ה כ"ג חשוון תרפ"ד.

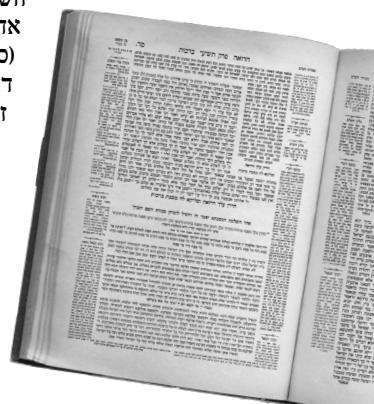
אל הלומדים החדרים לדבר ה' ותורתו
קיובן לומדי דף יומי הי"ו בעיר בעלין הבירה יצ"ז

מכתבם הגעני ושמחתו להודיע כי גם בחוג החדרים בארץ אשכנז
מצאה החלטת הכנסת "גדולה" קן בלבם לחתול בעל בשייעור העולמי
של הדף יומי ותיתני לי בעולם דעתך כי זכית להיות בין מוצי הרים
בשםך:

וע"ד שאלהם מה יעשו עם הדף האחרון בסיום המס' שאינו דף שלם
אי חביב זה לדף או כיוון שקיבלו עליהם הו"ל כנדר ומחוויבים ללמידה
דף שלם דוקא:

א. אמרת שיש בו גם מטעם נדר כהה שאמרו בנדרים האומר
בשוו"ע יוד"ד (ס"י ר"ג ס"ב) דהוי כאלו נדר לתת צדקה והרי בצדקה
קייל" (בסי' רנ"ח ס"ב) דירבה ליתן עד שייאמר לא לך חשבון זה עשינו לסייע
כאן שבבדעתי ה' למחשב זה לדף שכן על חשבון זה עשינו לסייע
הש"ס כלו א"יה בר"ה לאילנות תרצ"א א"כ
אדעתא דהכי נדרו מתחילה ועי"ב בשוו"ע יוד"ד
(ס"י ר"ג ס"א) בהא אדם נדר על דעת אחרים
דאינו תלוי בלבו ועי"ב בש"ך בשם הרמב"ם
זיל שם:

ומלבד זה נ"ל ראי' דף האחרון אקרי
לעולם דף אף שהוא קצר מהאחרים דבש"ס
דמנוחות (ר' ע"א) בהא דועשה אדם רייעה
מבת שלש דפין ועד בת שמונה דפים
אמרנן כד"א בתקילת הספר אבל בסוף
הספר אף' פסוק אחד בדף אחד וכו'
התוס' והרא"ש זיל שם דاع"ג דכל דף
בעי להיות לו שיעור ה' שיטין כמבואר
במס' סופרים מ"מ בדף האחרון ליכא
למייש לחאי ע"ש וד"ק:

ויש להעיר עוד בזה מש"ס דגיטין (פ"ז ע"ב) ושידר מפרק הגט וכתו
על דף השני ע"ש, וגם מסותה (י"ח ע"א) כתבה בשני דפים וע' מנוחות
ל"ג ודוקו:

ב. ובאבן אצין למו מה הוא שאמרתי כתעת בדף יומי ברוכות (נ"ז)
על הים הגדול אומר ברוך שעשה הים הגדול וכו' הרמב"ם זיל בפהמ"ש
שם דאין הלכה קר"י ומבוואר דምפרש דר"י פלייג בהא ארבען ואמרתי
לבאר טעם הפלוגותא דאזור לשי' ע"פ המשנה דמקומות פ"ה מ"ד כל
הימים כמקורה ר"י אומר הים הגדול והנה והגמ' דברכות (מ' ע"א)
מבוואר דר"י דאם על הריקות אומר ברוא פרי הארץ ועל הדשאים
בORA מני דשאים היינו משום דס' ל"ר' דכל מין עלי מעין דכל מין עלי מעין
וא"כ ה"ה ים הגדול דל"ר' הי' כמקורה ושאר הימים כמוין א"כ כיריך
ברוכה בפ"ע משא"כ לרבען דלא ס' ל"ר' מעין ברוכותיו לכל מין וגס ס' ל"
כל הימים שיון משׂו"ה ס"ל עושה בראשית בכלם. וע' עוד ברמב"ם ה'
ברוכות דף הלכה קר"י וע' בגמ"א ס' רכ"ח בזה ועי' בבי' בטו"ד ס"י
ר"א לענין שי' הרמב"ם זיל בהא דים הגדול לענין מקוה וד"ק:

לכו הלאה בכחכם זה לקבוע שייעורין כסדרן מד' יום ביומו יהיו
חולקים בין לומדי דף היומי שככל קזוי תבל כי עבודה חסובה היא
לפני המקום ב"ה:

ידידם הדו"ש:

הרבי מאיר שפירא מלובלין
אור המאיר, חלק א, סיון עה)

דף עזר שימושי ללמידה

גוכחות נס ע"ג

בנה בית חדש וקנה כלים חדשים אומר ברוך שהחינו וקיימנו והגינו לו זמן זהה

א"ר הונא: לא שננו אלא שאין לו כיוצא בהן, אבל יש לו כיוצא בהן א"צ לברך.
ור' יוחנן אמר: אפילו יש לו כיוצא בהן צrisk לברך.
מכל דכי קנה וחור וקנה - דברי הכל אין צrisk לברך.

קנה וחור וקנה	יש לו כיוצא בהן (מירושה)	אין לו כיוצא בהן	ליישנא קמא
לא מברך	לא מברך	צrisk לברך	רב הונא
לא מברך	צrisk לברך	צrisk לברך	רבי יוחנן

וא"ד - אמר רב הונא: לא שננו אלא שלא קנה וחור וקנה, אבל קנה וחור וקנה אין צrisk לברך.
ור' יוחנן אמר: אפילו קנה וחור וקנה צrisk לברך.
מכל דכי יש לו וקנה - דברי הכל צrisk לברך.

קנה וחור וקנה	יש לו כיוצא בהן (מירושה) (=יש לו וקנה)	אין לו כיוצא בהן (לא קנה וחור וקנה)	ליישנא בתרא
לא מברך	צrisk לברך	צrisk לברך	רב הונא
צrisk לברך	צrisk לברך	צrisk לברך	רבי יוחנן

מיהיבי: בנה בית חדש ואין לו כיוצא בו קנה כלים חדשים ואין לו כיוצא בהם - צrisk לברך, יש לו כיוצא בהם - אין צrisk לברך, דברי ר"מ, ר' יהודה אומר: בין כך ובין כך צrisk לברך.
בשלמא ליישנא קמא: רב הונא בר"מ ורבי יוחנן ברבי יהודה,
אלא ליישנא בתרא: בשלמא רב הונא ברבי יהודה, אלא רבי יוחנן דאמר כמאן לא כר' מ ולא ברבי יהודה!

קנה וחור וקנה	יש לו כיוצא בהן (מירושה)	אין לו כיוצא בהן	מיהיבי
לא מברך	לא מברך	צrisk לברך	רבי מאיר
לא מברך	צrisk לברך	צrisk לברך	רבי יהודה

אמר לך רבי יוחנן: הוא הדין שלרבי יהודה קנה וחור וקנה - נמי צrisk לברך, והא דקא מיפלגי ביש לו וקנה להודיעך בחו דר"מ דאפי' קנה וייש לו אין צrisk לברך וכל שכן קנה וחור וקנה דאיין צrisk לברך.
וליפלגו בקנה וחור וקנה דאיין צrisk לברך להודיעך בחו דר' יהודה! - כה דהתייא עדיף ליה.

קנה וחור וקנה	יש לו כיוצא בהן (מירושה)	אין לו כיוצא בהן	אמר לך רבי יוחנן
לא מברך	לא מברך	צrisk לברך	רבי מאיר
צrisk לברך	צrisk לברך	צrisk לברך	רבי יהודה

מה מצפה
לנו בשבוע
בדף היום

ברכות ס"ג

- * כל הרוקק בהר הבית בזמננו היה כאילו רוקק בבית עינו.
- * איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלין בה? - "בכל דרכיך דעהו והוא ישר ארוחתי".
- * לעומתם ילמד אדם את בנו אומנות נקייה וקהלת.
- * למה נסכמה פרשת נזיר לפרשות סותה? - לומר לך שכלה הרואה סותה בקהלת יזר עצמו מן הין.
- * כל המשותף שם שמיים בצעורו - כופlein לו פרנסתו.
- * כל המרפא עצמו מדברי תורה (ואפלו מצוה אותה) - אין בו כח לעמוד בוים צדקה.
- * אין התורה נקנית אלא בחכורה.
- * לעומתם ילמד אדם תורה ואחדך יתגיה (יעין).
- * כל המנבל עצמו על דבריו תורה (ששואל לדבו כל ספקתו ואף על פי שיש בהם שחרביו מליעגים עלייו) - סופו להתנסחא.

ברכות ט"ז

- * סיני ועורך הרים - סיני קודם.
- * כל הנגהנה מסעודה שתלמידיך חכם שרווי בתוכה - כאילן נהגה מזוין שכינה.
- * היוצא מבית הכנסת ונכנס לבית המדרש ועובד בthora - זוכה ומתקבל פנוי שכינה.
- * תלמידי חכמים אין להם מנווה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.
- * תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם.

ברכות ט"ז

- * לעולם יהיה דבריו של אדם מועטים לפני הקב"ה.
- * אויל לוי מוציארי ואוי לוי מציררי.
- * בגודלה מהתחלין מן הגודל, ובקללה מהתחלין מן הקטן.
- * שתי כלויות יש בו באדם - אחת יוצצתו לטובה ואתה יוצצתו לרעה.
- * לא נברא העולם אלא לשיעים גמורים או לצדיקים גמורים.
- * אם יש לך אדם שגופו חביב עליו ממןנו לך נאמר בכל נשך, ואם יש לך אדם שמןנו חביב עליו מגופו לך נאמר בכל מדרך.
- * רבינו עקיבא אומר: בכל נפשך - אפיילו נוטל את נפשך.
- * בשעה שהוציאו את ר' עקיבא להריגה זמן ק"ש היה והיו סורקים אתבשרו במסרקות של ברזיל והיה מקבל עליו על מלכות שלמים.

ברכות ט"ז

- * כל הצנוע בבית הכלסה ניצול משלשה דברים מן הנחשים ומן העקרבים ומן המזיקין, ויש אומרים אף חלומותיו מיושבים עליון.
- * אין קוריין צנווע אלא למי שנצנווע בבית הכלסה.
- * כשם שנפרעין מן המתים, כך נפרעין מן הספדיין ומן העונין אחריהם (אם מפליגים בשבחו של המת יותר מידי).
- * על כל משכוב שכוב חזין הקוקע, על כל מושב שב חזין מן הקורה.
- * כל המבזה את הבגדים סוף איינו נהגה מהם.
- * הנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדרא או על מנת לחתפלל - מותר לעשוותו קפנדרא.

ברכות נ"ז

- * בשעה שהקב"ה זכר את בניו ששרויים בצדער בין אמות העולם, מורייד 2 דמעות לים הגדול וקויל נשמע מסוף הגדול ועד סופה, ומהמת קול המודיעות הארץ.
- * 4 אמראים נחלקו כיצד נוצרם הרעים.
- * לא נבראו רעים אלא לפחותות עקומות שלבב.
- * הרואה את הקשת בענן - מברך: ברוך זכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו.
- * אם לא ראה את הים הגדול - מברך: ברוך שעשה את הים הגדול.
- * על טוביה שאינה טובה אלא לו - מברך: ברוך שהחינו וקייננו על שלו ועל של חבירו - אומר: ברוך הטוב והמטיב.

ברכות ט'

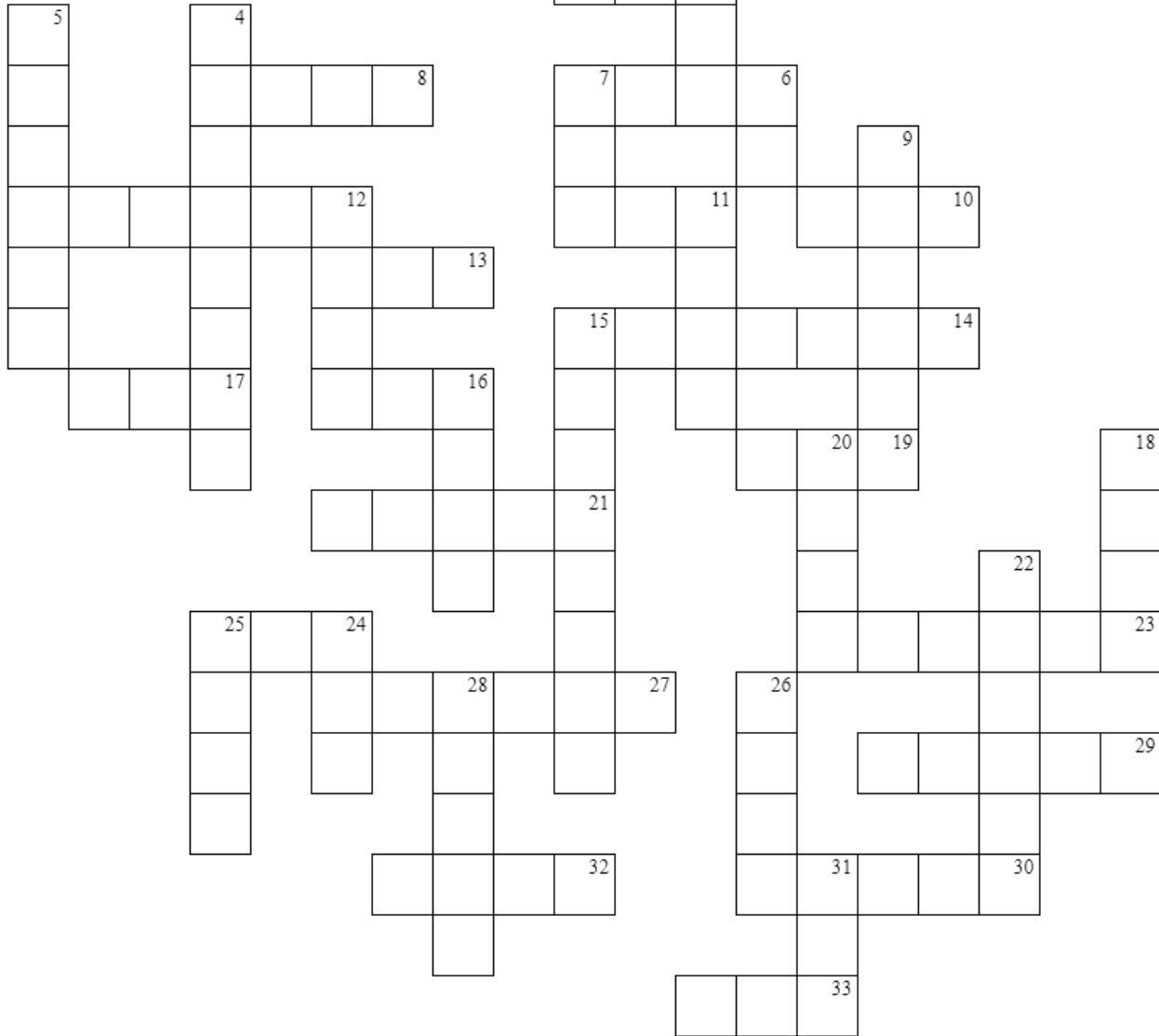
- * אין מוציארין מעשה ניסים.
- * הפסוק "אשרי אדם מפחד תמיד" נאמר בנוגע לדברי תורה (שמא ישבחם).
- * לעומתם אל יפתח אדם פיו לשתן.
- * תנא דברי רבי ישמעאל: "ורפה רפה" - מכאן שניתנה רשות לרופא לרופאות.
- * בוגרמא מכואר מה יאמר לפניו כניסה לבית הכלסה ומה יברך לאחר שיצא.
- * הוגרמא מפרטת מה יאמר הנכנס לישון על מיטתו.
- * הוגרמא מפרטת את סדר הברכות שיש לומר בכל שלב ושלב לאחר שקמים בבוקה.
- * לעולם יהא אדם רגיל לומר: כל מה שעושה הקב"ה - הכל לטובה.

ברכות נ"ח

- * לאורך כל העמוד הגمرا מפרטת פתרון של הלומות שונות.
- * "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" וגוי - רבי אליעזר הגדול אומר: אלו תפלין שברארש.
- * "כפלח הרמן רתקת" - אפיקו ריקנון שכט מלאים מוצאות כרמו.
- * שלשה מעין העולם הבא: שבת, שמש, ותשמש נקבים.
- * שלשה מוחיבין דעתו של אדם ה'ן: דירה נאה,asha נאה, וכלים נאים.
- * אש אחד מששים לגיהנם, ובש אחיד מששים למן, שבת אחד מששים לעולם הבא, שנינה אחד מששים לימות, השינה אחד מששים לנבואה, חלום אחד מששים לנבואה.

ברכות נ"ח

- * הרואה חכמי ישראל - אומר: ברוך שחקל מוחמתו ליאיגי חכמי עובדי כוכבים - אומר: ברוך שננתן מוחמתו לבריותיו.
- * מלכותא דארעא כעין מלכותא דركיעא.
- * אפיקו את המונה על החופרים את הבורות, מהשימים ממנים אותן.
- * הרואה בת ירושל בישובן - אומר: ברוך מנצח גבול אלמנה, בחורבן - אומר: ברוך דיני האמת.
- * הרואה קברי ישראל - אומר: ברוך אשר יצד אתכם בדיון וכו'.
- * הרואה את חבירו לאחר 30 ימים - אומר: ברוך שהחינו וקייננו לזמן הזה, ולאחר 12 חודשים - אומר: ברוך מהיה המתים.
- * ראה בריות טבות ואילנות טבות - אומר: ברוך שכחה כל בעולמו.

18. נתפס על דברים בטלים
(סא:)
19. אל ריבבה אדם אותו בתוך
ביתו (סג.)
20. מיום שחרב בית המקדש
נזרה גזירה על בתייןן (נה:)
21. אחד הפירושים למליה צלע
שבפסקוק ובין ה' אליהם את
הצלע (סא).
22. שואבתת כל מיני משקין (סא:
נהפכה לבת) (ס).
23. לא נבראו אלא לפשוט
עקרומית שבלב (נת.)
24. רביעיקיבא האריך במילה זו
עד שיצאה נשטמו (סא:)

25. מאונך
2. כוכבא דשבייט (נה:)
4. ראש המדברים בכל מקום
(סג:)
5. כל המנבל עצמו על דבריו
תורה סופה (סג:)
6. משתכח מן הלב לאחר שנים
עשר חדש (נה:)
7. יצר הרע דומה לו (סא:
סני) (סד.)
11. אפלו ריקני שבק מלאים
מצוות כפרי זה (נה:)
12. הרואה פרי זה בחולות תורתו
משתרמת בקרבו (נה:)
15. אל ימינה אדם אותו בתוך
ביתו (סג.)
16. ניתנה לו רשות לעסוק
במלאכתו (ס.).

17. הרואה אותו בחולם יצפה
לחסידות (נה:)
19. מימי פרין ורבין (נת:)
21. סובר שנימרינהו לתרוייתו
(נת:)
23. שם שנפערעים מן המתים כך
נפרעין מהם (סב.)
24. מברך הטוב והמטיב על לידת
מיין זה (נת:)
27. נתברכו שכניה (נה:)
29. סילון החוזר מביא את האדים
לידי כך (סב:)
30. מקרה בו מברך על הטובה
מעין על הרעה (ס.)
32. אכל את חמورو של רבי
עקיבא (ס:)
33. אחד מששים למן (נה:)

- מאות**
1. הרואה עוף זה בחולם יצפה
לחכמה (נה:)
3. בקהלת מתחילה ממנה (סא:)
6. עם הארץ היה לדעת רב נחמן
(סא).
8. מרפא את החולה מחוליו (נה:)
10. מעין העולם הבא (נה:)
11. חייב לקבל בשמחה (ס:)
12. הרואה זאת בחולם יצפה
לגדולה (נה:)
13. גושי לבתו של רב חסדא
(סב.)
14. לא פחותה מששים רבים
(נת.).
16. מלך עשרין ותרתין שני
(סד.).

חידת אתגר

יואב שליסברג

ההידון והחוויה

הרואה את היוצא ממנו
יוכה לאחד מהשלושה.
הרואה אותו יזכה
לעולה על כל השלושה.
במה מודגר?

את התשובות יש לשלוח עד
יום ראשון הבא ("יב באדר)
לדו"ל:

daf-yomi@daf-yomi.com

בין הפוטרים נכוна יוגרל
"טבע הדף היומי"

הי רצון מלפניך

ה' אלהינו וא-להי אבותינו,
כשם שעוזרנו לסייע מסכת ברכות,
כן תעזרנו להתחיל מסכתות וספרים
אחרים ולסייעם,
לلمוד וללמוד לשמר ולעשות ולקיים
את כל דברי תלמוד תורהך - באהבה.

חידות וחידושים על הדף

אריה פלאהימר

1. באיזה עניין נזכר:

- א. אין קטיגור געשה סניגור?"
ב. זכריה בן קבוטל?

2. מי הוא זה ואייזה הו:

- א. שהיו לו יותר מחצי מיליון קהיל
מאזינים לשיעורי התורה שלו?
ב. שחרג אדם מדין רודף?
ג. שחקן הקולנוע ש...lbrace מברכים עליו?
ד. "חתן" ואינו מתחתן?
ה. שביקש להתחשוף, נתקל בסירוב
וכחותה מכך ניצל?
ו. שCHOOL כרובה של סנהדרין?

3. מניין ש:

- א. דעות שונות בקרב הציבור הון
מעלה ולא חיסרון?
ב. כל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר
עצמו מן היין?
ג. לימוד דף יומי בקבוצה עדיף על
לימוד ב"אינטרנט"?

4. מי אמר למי:

- א. חצבי לנחרא בגני לייא"?
ב. לא פקח אתה אלא טפש אתה!?

מחפשים רעיון לסיום מסכת?
רוצים לשתף אותנו?
ב"סיום" שעשית?

f היכנסו לעמוד הפייסבוק של "amahaot haYomim"

קהילה לומדת

הគותל היומי

מגיד השיעור:
הרבי דוד זיכרמן

מקום השיעור:
בכוחם המערבי
שעת השיעור:
23:00

כמות המשתתפים:
50 איש

סוג המשתתפים:
מגוון עם ישראל: חסידים,
לטאים, דתיים לאומנים,
אברכים וחילאים.

משך זמן השיעור:
בין שעה לשעה וחצי.

אופי השיעור:
השיעור מועבר בשפה
ברורה השוואה לכל נפש,
בתוספת העמיקה בחומר
הנלמד מעבר לדברי
הגמרה.

כמה שנים השיעור מתקיים:
15 שנה.

מעשה הייתה:

הפעם היחידה שהשיעור
התבטל בכל השנים הללו,
היתה בעקבות סופת
השלגים והקשה, בהתאם
להצעת המשטרה על מנת
שלא תיגרם סכנות נפשות.

אף שיעור וגם אם בשל
קשר משפחתי, הוא שnochח הוא
במהלך השנים הללו חיתנו
בני הזוג זיכרמן שלושה
מלידיהם, ואפליו, בימי
החתונות השתדרל הרבי
זיכרמן לעצמו, שותפה
לאחריות נעימה זו.

כפעמים בחודש, אשותו,
הרבותית אשתור זיכרמן, אופת
הצילומים המשפחתיים
שבסוף האירוע, יחד עם
חברי השיעור שהשתתפו
בஸחות, עליה על רכב ונסע
אל הכותל.

הדורן עלן

לכל סיום מסכת
מצטרפים המונימים לתగינה
הגדולה. בכותל נמצאים
תמיד הרבה אנשים, וכשהם
רואים את השיעור הגדול,
הריקודים והכיבוד, הם
מצטרפים בשמה להגינה
הקדושה. ואחריו כל סיום -
גרעין המשתתפים הולך וגדל.

עוגה ופופקורן

גם משפחתו של הרבי
זיכרמן עצמו, שותפה
לארגוני אשתור זיכרמן, אופת
הצילומים המשפחתיים
שבסוף האירוע, יחד עם
חברי השיעור שהשתתפו
בסחות, ולכבודם הילדים
הכינו שקיות כיבוד, מזונות
ולא משפחתי ולילדים. חברי
השיעור ארגנו לו מסיבת
חנוכה חגיגית. כאשר

בלי בין הזמן ניס

חללה ואושפזו במשך חצי
שנה, הגיעו חברי השיעור
לבקרו ואף היו עימם לבית
פיטרתו. משתף אחר, חיליל,
קצין בחיל האויר האזראי
על סוללת ציפת ברול,
התארס, והרב זיכרמן ארגן
מתקיים השיעור כסדרו,
והרב זיכרמן צועד את
כל הדרכ גלית מביתו
השיעור הגיעו לשמהן. חברי
השיעור נפגשים בשמות
אחד של שני, וכאשר אחד
של שעה וחצי לכל צד.

בלי פספוסים

הרבי זיכרמן לא מפסיק

בשעה אחת עשרה בכוחם
ואל גרעין זה מצטרפים
בקביעות מברחים מודמנים
בכוחם ותירים סקרים
שמתפעלים מהאוירה
המיוחדת.

הכל נשאר במשפחה

את את הגרעין הקבוע
הפרק למשפחה של ממש, יש
לכך דוגמאות רבות: יהוד
בן שמונים הגיע מידי לילה
מכית וגן במשך שניםיים
שלוש. הוא היה אדם עיררי
לא משפחתי ולילדים. חברי
השיעור ארגנו לו מסיבת
חנוכה חגיגית. כאשר

הכל התחיל ב...

הכל התחל מכבוץ
אנשים שהיתה באה באופן
קבועו לומר את "גשנת כל
חי" בគותל המערבי בחוץ
הלילה. הם חשבו שהם גם
ככה מटינים לחוץ מדוע
שלא ינצל קודם את החום
לليمוד הדף היום. הם פנו
לרבי קובלסקי, והלה הפנה
אתם לרבי זיכרמן. בטעו
בשבט תשס"ה הלה השוער
הראשון שבמהירות הבזק
צבר תאוצה ומשתתפים
רבים ומגוננים.

רבים ומגוננים

אנשים רבים שנמצאים
בכוחם השוער נשבים
במהרה בקסם. כיהה לבית
מקדשו המאהד סביבו את
כל עם ישראל, גם השיעור
שבצלו מרכיב מגוון רב
של משתתפים, חילילים לצד
אברכים, אשכנזים לצד
ספרדים. דתים לאומנים
לצד חרדים, צעירים
ומבוגרים. ישנו גרעין קבוע
של ארבעים משתתפים
ש망יעים כל ערב במוחך
מבנה השיעור עורך שמהה
לא משנה אם השמהה
היא בצפון או בדרום, חברי
השיעור מארגנים הסעה
ואנשי עסקים כולן עומבים

לצפייה
בקעע
המשוער:

סיום מסכת ברכות

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויעיל לשכחה בעורת השם יתרור:

תלמוד תורה באהבה, זוכות כל התפאים
ואמוראים ותלמידי חכמים יעמדו לי ולזרעינו
שלא תמושת התורה מפי ומפי זרע זרע זרע
עד עולם, ויתקיים כי בהתהלהך תנשה אורה
בשכבה תשמר עלייך וויקצתה היא תשיחתך:
כי כי ירבו ימיה וויסיפו לך שנות חיים: אורה
ימים בימינה בשמאולה עשר וכבוד: כי עז
לעמו יתן כי יברך את עמו בשלום:

ויתגדל ויתקדש שמה רבא.

בעולם זה הוא עתיד לאתחזתא, ולאחיא
מתיא, ולאסקא לחיי עולם, ולמגני קורתא
דירושלים, ולשככל היכלה בגונה, ולמעקר
פולחנא נוכראה מאורעה, ולאתבא פולחנא
דרשניא לאחרה, וימליך קדשו בריך הוא
במלכותה וקירה (נ"ס: נצמה פורקנה ויהרבר
משיח). בחיכון ובזימיכון ובחיי דכל בית
ישראל, בעגלא ובזמן קרב, ואמרנו אמן:
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעולם
עלמיין.

ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא
ויתהדר ויתעללה ויתהקל שמה קדשו בריך
הוא. לעלה (בעשיית): לעלה לעלה מכל
מן כל ברकתא ושירתקתא תשבחתא ונחמתא
באמינו בעולם, ואמרנו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהם ועל כל
תלמידי תלמידיהם, ועל כל מאן דעסוקו
באורייתא, כי באחרא קדישא הדין וכי בכל
אתר ואחר, יהא להו ולכוון שלמה רבא,
חנא וחסידא ורוחמיון, וחיו ארכיכון ומזוני
רויח, וכפורקנה, מן קדם אבותהון כי בשמיין
(וארעא), ואמרנו אמן:

יהא שלמה רבא מן שמיין וחסידים טובים
עלינו ועל כל ישראל, ואמרנו אמן:
עשה שלום (בעשיית): השלום במרקומיון
הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל,
ואמרנו אמן:

הדרו עלך מסכת ברכות והדרו עלך
דעתו עלך מסכת ברכות ודעתך עלך, לא
נתנסי מנה מסכת ברכות ולא תחנסי מנה,
לא בעולם הדין ולא בעולם דאתה:

יאמר כן שלש פעמים ואחר כך יאמר זה:

יהי רצון מלפנייך כי אל-להינו ולא-להי אבותינו,
שתחאה תורתך אמונהינו בעולם הזה, ותאה
עמו לעולם הבא. חנינא בר פפא, רמי בר
פפא, נחמן בר פפא, אחאי בר פפא, אבא
MRIYI BR PFA, רפרם בר פפא, רכיש בר פפא,
סורח בר פפא, אדא בר פפא, זרו בר פפא:

העדרב נא, כי אל-להינו, את דברי תורה
בכינו ובכיפיות עמך בית ישראל, ונחיה
אנחנו וצאצאיינו (וצאצאי צאצאיינו) וצאצאי
עמך בית ישראל, כלנו יודיע שםך ולומדי
תורתך לשמה. מאיבי תחכמוני מצוחה כי
לעולם היא לוי: יהי לבי תמים בחקיה למען
לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם
חיהני: ברוך אתה ה' למפני חקיך: אמן אמן
אמנו סלה ועד:

מודים אנחנו לפניו כי אל-להינו לא-להי אבותינו
ששמת חלקנו מושבי קרנות. שאנו משכימים
שמת חלקנו מושבי קרנות. שאנו משכימים
והם משכימים, אנו משכימים לדברים תורה
והם משכימים לדברים בטילים. אנו רצים
והם عملים, אנו عملים ומקבלים שכר והם
عملים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם
רצים, אנו רצים לחמי העולם הבא והם רצים
לבאר שחת, שנאמר: ואותה אל-הוים תורדים
לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצז
יהם ואני אבטח בה:

יהי רצון מלפנייך כי אל-להי, פשים שעוזרנו
לסים מסכת ברכות, כן פעורני להתחילה
מסכתות וספרים אחרים ולסיטם, ללמד
וללמוד לשמו ולעשות ולקיים את כל דברי